

A' ROMAI TSASZÁRI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indált BÉTSBŐL Szombaton 13. Februárhuszáni 1790.

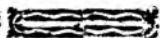
A' Salottott Udvari Bolontája Markalf, és egy El-
delyi Czigány Zamántz, az Elifetumbán.

Markalf: **U**gyan Zamántz! be rég várlak! Hő-
mulatz olyan sokára? honnan jösziz?
mi hirt hoztál? Huzem tollad már rég hogy oly hirt
hoztanak vala ide az Erdélyi Czigányok, hogy az
Udvari életről a' más világon le-moudván; útba-
vagy az Elifetum-felé, és mar némely Erdélyi Lel-
kek, kikkel te a' más világon, elmés bolondságid-
dal, sok időt el-lopottál, ohajva varakoznak vala
rád. Zamántz: Jaj! 's hadd-el! Ki gyözné a' más
világot elé-beszélleni! Én mar rég, hogy a' más vi-
lágon meg-holtam, mar hát emizor jöttem ide; de
az az öreg Pajzs mester *Aladon* toha a' vízén állat

nem akar vala hozni: mit tsinálhattam volna egyebet — visszamentem a' más világra, és mind eddig ott keringettem, míg nem most egy nagy Urnak petsétes Levelével érkezém ide — hogy számára szállást készítsetek az Elyseumba. Ez ugyan csak egyedül jön, minden tselédjít otthon hagyta; de a' szállást, ha lehet, úgy készítsétek számára, hogy egy Udvarló, 2 ebédő, 3 jádzó és egy háló szobái legyenek, hol a' maga rangja szerint lakhasson. — *Markalf Ugyé?* — *Zamántz!* Tudodé ki vagyok én, 's ki ez itt mellettem? Én *Markalf* vagyok, e' pedig *Salamon*. Itt a' mi Országunkban edgyütt lakik a' Böks a' Bolondal, a' Szegény a' Gazdaggal, a' Rút tekintetü a' Széppel — 's mindeniknek csak egy föld-kunyhó örökös lakó helye: itt nints Nemzet, Vallás, vagy Rangbéli vállogatás. — a' kinek követtségében jöttél, már rég készsz számára a' szállás. *Zamántz.* 'S hát Uram! a' Czigánynak is olyan szállása vagyon itten, mint a' nagy Uraknak? *Markalf* Egy tseppel sem alább való. — Én néked az egész Elyseumbéli Birodalmat meg-mutagatom, mindent meg-magyarázok, tsak te nékem előbb beszéld elé: mitsoda nemzet voltál, mitsoda Országokon jöttél keresztül, és hogy van most az állapot a' felsővilágon. — *Zam:* Uram! fokat-kivánsz; ha a' felső világon vólnék, hól az igazságot tsak fülbe sem mindenkor szabad sugni egy másnak, arról a' világról igen keveset szóllanék; de a' mint veszem észre, ebben az Országban sem árulók, sem kémek, sem Politzáj katonák, sem pellengérek, kalodák, sem fog házok, sem Szolgabirák nintsenek; azért néked most mingyárt mindent elé-beszéllek: „Én eredetemre nézve Erdély-orzági Czigány vagyok; egy olyan nemzetbéli ember, mely nemzetnek honnan lett oda származását még máig-is disputálják a' lakafok. Minthogy az én nemzetem nem a' legmosdottabb nemzet — fekete, tunya, dolog nélkül való, rest, ragadós körmü — még tsak a' nevünk is olyan rosz jelentésűnek tartatik, hogy a' tsalárd gaz-embert így szokták fokszor nevezni: Czigány em-

ember! Mi ugyan, minthogy azon az áldott földön Erdélyben és Magyar országban lakunk, nem sokat dolgozunk, de mértékletesen is eméltünk; azért pedig a' Magyar Nemzetnek mulikálunk, Kovátsunk, és más olly dolgokat víszünk véghez, melyet ők magok nem tselekednének. Mí a' pénzt az Országból más Országba, mint a' 'Sídók és Görögök, kik szintén ugy mint mi, nem dolgoznak, hanem csak kereskednek, ki-nem víszfűk. Mi senki-nak költsön fel-vett pénzével, mint ezek — meg-nem ízökünk. Mi a' Magyar Hazából ki-nem menyünk; a' Magyar Hazafiak köntösön kívül más idegen Europai nemzetnek ruháját, ha igény adná- is, testünkre nem öltözzük: mi a' leg-nemessebb Magyar nyelvet, némely Magyar földes Urainknál jobban szeretjük és gyakoroljuk — még is ezen a' földön leg-alább való — és csak nem házna vehetetlen meg-vettettetett nemzetnek tartatunk. Az én nemzetem a' felső-világon hurubákba, föld-kunyhókba és Sátorokba lakik, melyből meg-tettzik, hogy ezen a' földön eleitől-fogva jövevény; de én magam; minthogy egész Erdélyben leg-híresebb Udvári bolond voltam, örökké nagy Udvárookban laktam. Az én első Uram egy nagy Gróf volt, ki a' mezei és házi leg-gyönyörösebb gazdaságban nem sok gyönyörüségét találván, idegen Nemzetek között lakott; annak Tisztjei a' pénzt az Országból számára mind kihordották 's ott költette-el, Ennek az én Uramnak minden tselédji Németek voltak. Ha Erdélyi lovat küldöttek Tisztjei jofzágából, nem kellett — 500 aranyát küldette csak egyszer Angliába egy lóért — pedig otthon teli istálló lovai voltak. Azokat a' drága Magyar köntösit, melynek egy része még az öreg Urról, ki hólta napjáig Magyar Köntösbe járt, maradtak vala, mind a' moj ette-meg, soha edgyet-is a' maga testére nem vett; az idegen köntölt szerette. Mely nehezzen e-fett légyen ez, a' még akkor életben lévő öreg Grófnak, ki nem mondhatom! Meg-halálazik az öreg Gróf — keziro száll minden Uradalom — haza

érkezik az ifju Gróf, 's hát mind Száfszúl — vagy hogy — befél; sem magával sem tselédjével nem tudunk szólni — bajszja nem vólt; egy szóval úgy el változott, hogy alig esmertünk rá. Csak kevés mulatása után fel rakja az öreg Urról maradt pénzt 's megint idegen Országra mégyen. Az öreg Grófné, ki már előre számára egy igen szép és áttatlan Kiss-afszonyt ki-vállofztatt vala, könyvözö szemekkel botsáttá útnak. Nem fok idő múlva egy Levelet hoz *Sütő János*, az Inas, a' Postáro — csak el-fokad az öreg Grófné írva. — Ugy tudók meg, hogy már a' mi ifju Grófunk egy *Frantzia* — vagy mi — Leányt vett Feleségül. Meghalván más esztendőben az öreg Grófné is, egy Örömenynek adá jószágát az ifju Gróf *Arendába*, ki már az előtt-is pénzt küldözgetett vala néki a' külső Országra, és így én is ezen Udvarban vélt-kenyeremet el vesztém. Sok esztendők múlva másoktól hallottam, hogy ezen Grófom meg halálozván egy Leánya maradt; ki egy Német Báróhoz ment férhez, minden Öröksége ennek birt volna kezére, — Ekkor az én jó lelkü Grófom forogván eszemben, el fokadék írva mondván: én Istenem, hogy vesze-el ezen gyökeres Familia — és hogy menének azok a' szép Örökségek idegen kézre.

Az en öreg Grófnémnak halálantán még egy darabig az udvar körül lakván, egy kor valamely tolvajlágat fogának rám, mely elől Magyar-országra kelleték szöknöm. Itt egy magát jól bíró törökös Familiájú Nemes embernél huzám-meg-magamat ki egy igen jó-szivü ember: de a' mellett igen vigyázatlan és baráttlágos gazda vala. Ez az egész falu maga bírta, és 2 kortsmai valának a' Faluban, melyet egy *Israel* nevü Zsidó bir vala árendában. Ugy hallottam a' falu béliéktől, hogy ezen *Gazdag Zsidó* csak egy páltzával jött vala ezen faluba, midön az Urnak kortsmaít árendába vevé; de azt már bizonyoson tudom, hogy az Ur néki most 4000 farintal ados; és midön a' Mustot meg-szürjük, az *Israel Zsidó* interesbe eresztgeti-le a' maga pintzéjibe;

Éjbe, és azt is tudom, hogy az uram pénzét hordatt bort tölle a' maga asztalára. — Ezen Uriember igen jó szívű Magyar Ur lévén, továbbis laktam volna udvarában; de maga meg halálozván, a' Zsidó minden leveleit elé-hozá, törvényt indíttá, és az én 5 neveletlen fiaival árván maradt Afzszanyomnak alig marada annyi, hogy a' szomszéd faluba egy 'sellér házba költözhessek. Ekkor vevém észre, hogy csak vagynak még az országba ollyon vigyázatlan gazdág mások is; mint a' Tzigányok; mert ha az én afzszanyom, ki most zsellér házban lakik, maga kortszmarolta volna el a' maga borát, vagy a' vendégekre annyit nem költött volna; ha az én Uram akkor, mikor a' parasztok szantani mentek, nyulászni nem ment volna; ha az en afzszanyom ifju korában a' tzipellőt Bétsből zsákkal nem hordatta volna, most zsellér házban nem laknék; *Israel* pedig a' Zsidó maig is nyál borral kereskednék.

Itt is el-veztvén már most kenyeremet, vizsza menék megint Erdélybe, mint hogy az Udvari ingyen-élést meg-szoktam vala. Bé megyek a' *Meszes* erdején belől egy Udvarba; hát itt sem látok egy magyar Uraságot is — az alatt az egy néhány esztendő alatt, annyira változott a' világ Erdélyben — Tseléd, Ur, minden Német köntösbe öltözött. Az ifju Bároné, az Ország utján is alig fér, olly nagy abbrantsal-felzította ki szoknyáját, mellyet hátúl 2 inás viszen utánna — hát az Urfi edgyik sem tud magyarul. — vagy csak nem akart szollani; mert a' mint az inasától értettem — az, a' ki kifizte, a' Frantzia Mester volt, ki az Urfit mindenkör meg szokta vala verni, ha magyarul és nem frantziaul szollott. — Bejebb mentem Erdélybe, és ott holtig egy ollyon Grófnál szolgáltam, kinek testén soha idegen köntös nem volt, bajuszszat viselt, idegen nemzetek közt pénzét nem vesztegette — a' maga gazdaságához látott, minden nemzetet szeretett; de a' magáját sem utálta, tselédjivel a' Nemzet' köntösét viseltette, *Istenét* mindenek felett imádta, Hazáját mások felett szerette

és annak boldogulását munkalodta. — Én, míg ezen Udvarban meg-vénültem, az alatt minden más Udvarok úgy el-változtanak, hogy meg-hid *Markalf*: több idegen köntösös Urat találtom, mint a Nemzeti köntösbe; úgy hogy nékem csak nem ollyonak tettettek némely Uraink, mint-ha a' körtvély-fa füzfa levelet öltözött volna magára; mert csak ez a' kettő; a' köntös és a' nyelv minden nemzetnek szembe tűnő külső látható jele; mint az előfának levele 's gyümöltse. — A' nagy Uraknak példájok után varják a' kisebb Urak és Uratskák a' himet — így hánya-el a' *Páva* a' maga szép tollát, 's szed idegen Pujka tollokat helyette.

Lád *Markalf*! én Czigány voltam, én életemben örökké Udvari bolond voltam; kenyeremet az elmés bolondság után ettem, még is a' Magyar Köntösön kívül más tarka barka öltözetet testemre nem vettem; ezen Nemes Nemzet eránt olly hűséggel viseltetem. — Sőt örvendtettem, hogy nékem a' Király, a' Romai hatalmas Tsászár azt a' köntösöt viselni meg-engedte, melybe a' maga testörzö vitézeit önként öltöztette, és a' mely nemzetet köntösöstől edgyütt maga-is, ki mondhatatlanul szeret. — Nem vagyunké hát mi Czigányok sokoknál jobb Magyarok? De nem csak mi tselekekszük ezt, kik ezen a' földön születtünk, a' Magyar Nemzetnek szárnyai alatt élünk, hanem azt tselekeszik, az Anglus, Frantzia, Német és minden nevezetesebb nemzetek, kik hozzánk jönnek Magyar Köntösbe öltöznek, magok' szolgálatjókra Magyar Huszárokat szereznek, és ilyen ruhákba mennek vizsza *Londonba*, *Párisba* 's más idegen nemzetü várolokba.

Markalf: Bizony Barátom *Zamántz* mind ezekből nem tudom mit itéljék, a' te felső világon lakod földnek nemes Hazáiról; mert a' miket még eddig beszéltél rollak, mindtsak a' magok álmas vigyázatlansággal öfve-kötött jó-szívűségek tettik ki belölle-de kevés előre való vigyázás; mert az a' nemzet, a' ki a' maga nyelvét meg-veti, köntösét a' más nemzetek ruhájával fel-tseréli — az idővel
ugy

úgy el-szokott kortosodni, hogy észre sem vehetni, midőn nemzeti nevét is el-veszti. Hát nintseneké azon a' földön Udvari bolondok, Ujságirok 's más efféle dologba látó szószátyár emberek; kik ezeknek hibáikat szemekre hánnák, és az igazat ki-mondonák! Z. „ Itt az igaznak ki-mondásával bajoson élsz-meg. Ez-előtt mint egy 10 elztendővel támodot egy újság levél; ez olykor fokot ki-mond; de ez is több mérget eszik, mind kenyeret sokszor — hízlekedni kelletik hát néki. Én Udvari-Bolond voltam, azért az én *Privilegiumom* szerént mindent ki kezdvén-mondani, azt javaslam az Uramnak, hogy taníttasson más Országokban a maga költségén annyi ifjakat a' gazdaságra, a' mennyi Tisztre szüksége vagyon a' maga jóságában; mert a' Tisztjei mind tsak a' Hazabéli oskolákból egyenesen jött szamarak, a' gazdaságot — azt se tudják mit-soda fán terem: Adjon azoknak a' 40 forint helyet 200-at, és így olyan Tisztjei fognának lenni, hogy magának-is 2 annyi jövedelme lenne jószágából, 's Tisztjei sem kéntelenítettnek lopni. Gondalodé *Markalf* hogy fel-kaptam ezen tanáttsal! Az Uram meg haragvék, hogy miért kívánok néki több költséget 's drágább Tiszteket; a' Tiszt-tartó üldözni kezdé, hogy miért jóváslók tanultabb gazdát helyette, és így alig maradhaték-meg az Udvarban. — Azt javaslam egykor a' Grófomnak, hogy a' 6 Urfi közzül az edgyiket taníttassa Katonának, hogy ebből Generális lekessen, a' másikat gazdanak, hogy ezt a' Tisztek megne tsalhassák; a' 3-dikát. mivel a' könyvet szereti, Papnak, hogy ez a' Hazában Püspök lehessen; a' 4-diket Törvényre, hogy ez Királyi Tanáts Urrá váljék s. t. Válagossa-meg az Urfiaknak természeteket, és a' szerint, ki mire való, úgy kormányozza őket, hogy a' jóság fok felé ne oízoljon, a' Famillia ne szegényedjék, még is a' Hazának külömbb külömbb oízlópokat adhassan fiai közzül. Gondalodé *Markalf* hogy fel-kaptam ezen tanáttsal? Koránt sem! Meg-halja a' Grófné, hogy azt az Urfit, kit leginkább szeretett Katonának javaslam s. t. Te át-

kozott Czigány! te gaz ember! te édes anya kefe-
 rítő! azt a' kedves fiamat adnámé-én idegen Or-
 szágra azért katonalágot tanulni adni, hogy soha
 se lássam! hogy az ellenség le-vágja — Miért ta-
 nítatnám én a' Fiamat Pápnak! hiszem ő Gróf —
 ő meg-él azon kiyül-is. Ki nem tudnám neked
 mondani mitfoda motskot vive véghoz a' Grófném
 rajtam — azért — halgass Zamántz jobb te-néked
 — ezt gondalám magamban. — Idövel fel-növé-
 nek az ifjú Grófak, kettő meg házafodék 's hárcan
 részre otlék a' Jofzág; kettő katona leve, midön
 már röviden jött a' Költfég — edgyik Hadnagy lett;
 de mint hogy örökké othon nyuláfszott és a' Rege-
 mentnél igen keveset ült, 's akkor-is meg-adofsa-
 dott, Quietáltatta az Obefter; haza jött, meg-há-
 zafodott, és már most 4 felé otlott a' jofzág; a'
 másik Kapitányá lett; de minthogy a' hadi tudó-
 mányt nem tanulta, annak maradott. Egykor hal-
 lom, hogy az én Grófném Regementjébe egy De-
 posból lett Frantzia Obefter, tettenek Generálifsa —
 más a' Hazában a' Pöfpök — edgyik Urból le lett
 Tanátfos — 5 felé otlott a' jofzág — rofszúl foly
 a' gazdafág. Mit nem tsinál nálunk a' hibás édes-
 anyai Izeretet. —

Markalf: „Barátom Zamántz! sok egy Czigány-
 tól — egy tudatlan Udvari Bolondtól a' mit-be-
 széllettél, hogy tanátsoddal semmire sem mehettél,
 én arról nem tehetek; már én a' Salamon Udvará-
 ban hasznafobb Bolond voltam; mert noha ő leg-
 höltsebb Fejedelem volt is, tasitottam. — Itt már
 tovább beszéltél volna Markalf, de egy ujfág levél
 érkezvén a' felső világról ezeket olvasá belöle:

A' Felséges Tsászárnak állapotjáról és egélsé-
 géről semmi bizonyost nem tudunk. Ha ma nagyon
 rofszúl van, holnap megint könnyebbedett álla-
 pottal-lenni mondatik. — Azok a' *Toskándból* jött
 izekerek, mellyekről azt írjuk vala a' napokban,
 hogy a' nagy Hertzeg' készülleteivel érkeztenek vala
 Betsbe, az *Ersébeth* Hertzeg' Afzfonyynak hoztanak
 hómi szülésre tartazó készülteket és fejer ruhákat,

mellyekbő a' várandó kiss Hertzeg vagy Hertzeg
 Afzöny fog pólaltatni; de a' közönséges Bétsi hi-
 rek szerint; a' *Toskánai* nagy Hertzeg *Leopold*, a'
 Koloniai Papi Fejedelem *Maximilián* és *Kristina* Her-
 tzeg Afzöny váratiak minő a' három Bétsbe;
 a' minthogy azon Ur, ki *Toskánából* azon 2 szeke-
 reken hozott készülleteket Bétsbe kírte, azonnal
 Kurirúl vizsza küldöttetett. — Hazánk' édes Attya
 Hertzeg *Kaunitz*, kinek ő Felsege most a' Státusok
 Kormányát egészzen által ajánlotta, igen frissen
 vagon; noha ez előtt nem sokkal bádgyadozik
 vala egészében — *Feldmarial B. Laudon*, kinek
 ő Felsege a' hadi dolgokra nézve hasonló kormányt
 mondatik kezébe ajánlottnak lenni, némely Tudósi-
 tárok szerint bádgyadozó egészében vagon; de a'
 nyavallya terhesnek és vezedelmesnek lenni nem
 tartatik. Nemzetünknek ezen 2 szives kadvellője ül
 hát most a' Kormány kéttős evező rúdján, és az
 ő Felsege tilkos Kantzelláriája is *Hertz. Kaunitzhoz*
 költözött által. Egek! légyetek e' két oizlop mel-
 lett. — Nem írjuk ujságúl — már tudják minden
 Erd. Olvasóink, hogy ő Felsege a' N. Magyar Stá-
 tusoknak kéréseiket meg-halgatván, addig is, míg
 Ország-gyűlése tartatnék, minden eddig tett rende-
 lésejtől kegyelmesen el-állott, és csak tsupán 3 ren-
 deléseit kívánta magának meg-tartani, t. i. a' Felé-
 baráti-türedelemről, a' jobbágyokról való bánásról,
 és a' Papi dolgok el-intézéséről való rendelést. Az
 ő Felsege kegyelmes és változhatatlan ajánlásának
 tsalhatatlan ereje szerint, a' következő *Május*-
 nak első napján fognak a' Nemes Vármegeyék az ő
 előbbeni lábokra helyre állani, valamint meg-ból-
 dógúlt Kegyelmes édes Anyánk' *Mária Theresia* ide-
 jében valának. — A' Korona pedig minden órán
 indul Bétsből Budára. — Egész meg elégedéssel né-
 zi Europa, az előtte mindenkor Bétsben volt Ma-
 gyar Nemzetnek *II dik Josef* által lett olly meg-vi-
 gasztaltatását; a' millyennek más Tartományok,
 sok vér-ontások és lármás tanakodások után-is, vagy
 éppen nem; vagy igen sokára lehetnek részesei: de
 várja

várja más részről fel-emelt fővel, hogy most-is tanúja lehessen, ennek a' maga Királyát betsülni, és szeretni tudó Nemzetnek, mostani Fejedelme eránt is meg-bizonyítandó tartozott kálá-adó hivségének. — E' hát a' leg-nagyobb ujság, hogy *Laudon* minden tábori környülállásokban fő Kormányazó — *Hertzeg Kaunitz* pedig a' Státusznak külső és belső fő evezője. — Az egész Tsászári táborban esetű festés 80-ezer ujj Réklutákkal ugy bé-földoztatott, hogy már minden sergek megint tellyesek.

A' Muzzka Tsászárnénak egy Kurirját mondják Bétsben jártnak lenni, ki ő Felségének azt a' hirt hozta volna, hogy *II-dik Katharina* 60-ezer *Kozdkokat* és *Kalmukakat* fogna addig-is a' Lengyel szélekre küldeni, míg a' rendes sergek ide meg-érkezhetnének. — Ujra azt akarják némellyek erősíteni, hogy a' békesség-gyűlése *Jász* várofsában már el-kezdődött, és minden órán békességet hallanánk; de hogy a' *Porta* és az ő *Keresztény Fejedelem Barátyi Khotzimot* és más el-foglalt helyeket megint vizsgálva akarnának néki szerezni, azt erősítik — és így a' Békesség az idén bajoson áll talpra — 's ha háborura kerül az idén a' per, edgyik felől a' *Porta*, *Pruszszus*, *Lengyel*, *Anglus*, *Hollandus*, *Svéd*, *Szakszonia* — más felől pedig *Ausztria*, *Oroszország*, *Spanyol-ország*, *Sardignia* — talám *Genéva* ország is és a' Német-országi Sergeknek némely részek fognának ezen idejű háboruban megjelenni — melyből gondolhatni, hogy ha a' békesség meg-nem létszen, mely zavarodásra való fellegek keringenek Európának feje felett. — *Frantzia* országnak lehet attól tartani, ne hogy *Anglia*, *Hollándiával* és *Pruszfiával* edgyesülve *Brabantzián* keresztül egy *Párisba* vivő hidat készítsen. — Akár mint legyen a' dolog, nagyok és terhesek a' környülállások. — Ezek azok a' békességre bé adott elő-járó punktumok, mellyeket némely Német Levelekből nem azért iktatunk ide, mintha azok bizonyosok vólnának, hanem azért, hogy málok felettünk böltselkedni ne láttalsanak — 's ha szinte igazak nem vólnának.

nának-is, nem lehetetlenek. — A' Duna, Száva és Verbáska fognak lenni a' Török' és Auszriai Udvar' határai. És így Auszriáé léfzen Török Kroáztia, Oláh országgal, a' Szeréth vize mellett fekvő Moldovával és a' Khotzimi vidékkel (Rájával) edgyütt. — Az Udvaré fog lenni Moldovának több része Orosz, Belsarábia és az Oszakovi Tatar-ország. — A' Törökök elhánnyák a' töllök által-adándó erősegéket, Brailát és Orsovát kivévén. — A' megnevezett folyó-vizeken való hajókázás közönségesé léfzen. — Az három Tsászári Udvarok között fog egy kereskedő-edgyezés felállani a' fekete' tengerre nézve, abból minden más Udvarok ki rekesztetvén — Közönségesen úgy hízik, hogy a' Török Diván mind ezen fel-tételeket örömeft el fogná fogadni, annyival-is inkább, minthogy ezek szerint kevés Török-tartományt veszt, és a' nép, mely tsak templomot tellyeséggel vesztetni nem akar, hamarább el-fog halgatni. — Ha tsak ugyan tsátára kerül a' dolog, azt hízik némellyek, hogy Spanyol-ország és Portugallia annyi pénzt fog adni Auszriának, valamennyi tsak kívántatik. — Noha a' Törökök a' minapi próbájokkal, midőn az Orsovaiaknak eledelt vinni szándékoztak, a' mi embereinkben úgy mondván, majd semmi kárt nem tettek: ugyan tsak egy nem egészízen bizonyos tudósítás-szerint nevezetes kárt okoztanak még is, minthogy egy Magazinunkat elégették, melyben a' Kládova kerületéhez tartozó helységekből 100-ezer portzio széna, 100-ezer mérő zab és árpa, és 20-ezer veder bor vala öfzve-gyűjtetve. — Ezen tudósítás-szerint, ha első Mártziusig Orsova meg nem vétetődnek, Feldmarsal *Laudon* parantsolatjából Gládovánál 10 Batalion gyalogok, és 8 Osztály lovasok, Suppáneknél pedig 8 Batalion gyalogok, és 6 Osztály lovasok fognak Táborba szállani: sőt úgy jönnek a' tudósítások, hogy a' Törököknek magok vifelete, az említett időnél idejébben való mozdulásokat fog okozni, 's már rész-szerint okozott is a' mi népünk között. — Az a' hir is futamodott,

hogy

hogy ezen hónapnak 15-dikén Khotzimból az őri-
zeten lévő népnek egy része ki-fogna menni, de
hová, az még nem tudatik, és hogy Guberniumbé-
li Tanácsos és Kerületbéli Kapitány *Békk Ur, Gen.
G. Kuntótól*, a' Rajának vagy Vidéknek igazgató-
sát által fogná venni. — A' Közönséges hír-is, e-
zen Khotzim várát téfzi, a' békeféség helyre nem ál-
hatása egy okának; minthogy a' Törökök 's az ö-
frigyesséi ezen Várát semmi módon más kézre bo-
tsáttani nem akarják.

Hazánkbeli elegyes Tudósítások.

Sok elztendöktől fogva ez az örvedetesebb
fársáng Hazánkban, azt írja nekünk egy utazó Ha-
zafi. A' Vármegyék-gyűléseiben a' Tiszta Magyar
nyelvén kívül semmi más idegen nyelvet nem le-
het vala hallani — sőt a' tsupa Toth-Vármegyék-
ről az iratik, hogy azt ígérték vólna, hogy elztend-
dő alatt minnyájon meg-tanulnának magyarul, ha
a' közönséges dolgoknak folyomatjok anyai nyel-
ven találna lenni. — Iftnak és örvendeznek a' mi
Hazánkfiain mind a' 2 Magyar Hazában. — Erdély-
ben Gróf *Toratzkay Sigmund Ur* igen frífsen vala
Pál napján, nagy vendégséget tarta, és vigadnak
vala — azonban a' nevezett Grófnak hirtelen nya-
vallyája érkezvén, más nap már halva vala; mely
háláról várjuk a' bővebb tudósítást. Erdélyből, u-
gyan ezen Levélben azt írják, hogy itt a' Német
Köntöst minnyájon el-hányták. — Azt tudjuk Béts-
ben, hogy a' Magyar Szabóknak 30 elztendöktől
fogva annyi munkájok nem vólt, mint most; a'
leg nagyobb Gavallérjaink is Magyar Köntöst készit-
tétnek. Magyar Köntösben vala a' napokban az
ifjú Gróf *Károly Hertzeg Kauritznál* ebéden; ma-
ga mellé ültette a' Hertzeg ezen ifjú Magyar Ga-
vallért, és vállait meg-veregetvén azt mondá: ne-
yessé el kedves Grófom a' maga Nemzete Ruháját
— ez az én szemeim előtt a' leg-kedvelebb öltö-
zet. s. t.

Halas 4-dik Febr. — „Egy jó Nemzetségből való betsületes ember az egész nyáron fülödő betegségbe lévén, magát ahoz tudó érdemes orvosokkal gyógyíttatta, de az orvófságok néki semmit sem használtak, minthogy Magyar lévén talám nem is leg-jobban élt velek. Történik azonban, hogy egy étzaka azt álmodja, hogy ha ő Tokai bort inna, ezen nyavalyájából szerentsésen ki-gyógyulna. Kapja hát más nap mingsyárt vész vagy három butykos Tokai bort, ezzel approdonként élve, nyavallyájából szerentsésen ki-gyógyult, 's már most olyan egészséges mint akár ki. Egy valaki hát ezen áldott orvófságnak ditséretére, különösen pedig ezen meg-gyogyult jó Atyafiának maga mulat-lágára, ezen Atyafiságos Szeretettel és barattsággal tellyes versfetskéket készitette:

Aldott Tokai bor, be jó vagy, 's jó valál,

Hogy tsak szagadtól-is elszaladt az halál,

Mert egy beteg téged, mihelyt, kezdett inni

Meg-gyógyult, noha már ki akarták vinni.

Pedig tsak keveset ivott ám belölled,

Minthogy az erzfénnyé mindég félt te-tölled.

Ísienek itala halhatatlan Nectár

A' holott, te termesz, áldott az a' határ.

Bár tsak az Halasi homokok között-is

Fokadna olly forrás, ha több nem tsak őt-is;

Honnét ez orvófság folyna mint a' Tifza

A' melynek a' vizét, sok ember, 's hal ízfizta.

Sok beteg el-menne ennek a' partyára,

Teli szivná magát Piótza módjára.

Örömébe öfztán dúdolná ezeket

Az ide le írott két sorú Versfeket.

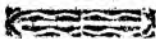
Utolsó Jegyzések.

Minthogy a' fő Hertzeg Alszzony *Ersébeth* minden órán szülnödő, a' fellyebb meg-irt nagy Vendégeket is minden órán várjuk Bétsbe, és Papi Fejedelem H. *Maximilián* lészzen a' ki a' születendő Tsetsemöt meg-fogja Keresztelni. — Báró *Perényi* vélsi jövendőbéli hités Társul a' Gróf *Pálfi János* Ur ö Nagysága Testvérét. —

Következendő Generálisok kaptának Regimentet. — A' Tsászár könnyű Lovas-fergét adták F. M. L. *Harrachnak.* — A' *Harrach* vasalsit *Vallisnak.* — A' *Paliavicéni* gyalogjait *Hűffnak.* — A' *Volfenbüttelét* *Kheulnak.* — A' *Fübrisét* *Daltonnak.* — A' *Langloisét* G. M. *Jordisnak.* — *Quarint,* az ö Felsége Test-orvolsát ö Felsége minden *Taxa* fizetés nélkül Báróvá tenni méltostatta. —

Ki-hirdettetése az ö Felsége' minden Magyar-országban lévő Státus jofszágainak el adatása iránt tétett, Felséges Rendeléseinek. — Hogy a' Státusnak sok örökségei, mellyek különös gond-viselés által, azoknak sokoságok miatt okoztatott réájok való nem vigyázhatás miatt, nem igazgattathatnak, olyan kezekre bocsátásának, kiknek esméretes, a' dolgokban jártas és egy bizonyos nyereségtől ingereltetett munkás szorgalmatosságoktól a Státus az Ország' mivelésére nézve, egy olyan virágzó nevedélt várhat, melyre ezen nagyobbára termékeny

és áldott Ország-földgye alkalmas kegyelmesen rendelkezte ő Felsége, a' Státus örökségeit 's egyéb-féle tulajdon vagyont Magyar-országban közönségesen, nem tsak áruba botsáttani, és azoknak egy részit vagy ugy nevezett részekre és Nemes-darabokra (Selsiokra) el-olftva, egészízen el-adva, a' több részeket dig vagy örökös használás képpen vagy pedig 6 éfztendőtől fogva 30-ig való árendában, kotya-vetyére eresztteni; hanem tettett ő Felségének, a' fellyebb nevezett külömbb-külombb-féle el-adások ne-meihez tulajdon fel tételeket határoztatni, egy ezen Rendeléshez ragasztatott írásban; és mindenik Országban ezen vásárt igazgató különs hivatalt rendelni. — Minthogy pedig a' Magyar Státus örökségei, fokaságok miatt, mind egyfzeriben áruba nem botsáttathatnak: erre nézve ki-fog idejében a' közönséges Ujság-Levelekben hirdettetni, hogy valamely meg-határozott időben, röitsoda örökségek ádatnak el, mellyik Adminiftrátorság alá tartoznak, mellyik Vármegyében vagynak; hogy mind azok, kik az el-adatándó jószágokból valamit, vagy megvéve, vagy örökösön való, vagy bizonyos meg-határozott ideig tartó árendára, magokévá akarnak tenni, idejében a' kotya-vetyére határoztatott helyen meg-jelenhelsenek, ígéreteket meg-tehelsék, az egészízen el-adásra vagy árendára fel-tett betsüt, 6 az örökségeknek le-irattatását valamint a' Distr. Kamara igazgató széknél, ugy a' Magyar-orzági Királyi Hely-tartó Tanátsnál és az Erdélyi Magyar Kantzelláriánál által-láthafsák. — Ha olyan illendő vásáros tanálná magát elő-adni, ki azon jószágok-

gokból kívánna vásárolni, mellyek a' közönség kotyavetyére még ki nem téttenek, tehát fogadjanak is áruba bocsátatni, hanem ha valami fontos okok által akadályoztatnék meg az. — Még az is adatik tudtára mindeneknek, hogy mivel mint már meg-mondatott, valamint az idő úgy hely is, a' mikor, és az hol az örökségeknek eladása fog tartatni, a' közönséges Ujság-levelekben hirdettetik ki, hogy a' meghatározott időn és helyen minden örökösön venni vagy árendálni kívánók, ígéretek' tételére megjelenhessenek: tehát a' ki a' kotyavetyén a' valóságos leütéskor vagy ledobolásnak szempillantásában többet ígért, az örökségnek bírásában meg-marad, és az után semmi igénylésnek, ha az tetzhető-képpen nagyobb lenne a' helyé nem léfzen, és el nem fogadtatik; minthogy a' Felsőges Rendelés-szerint, a' kotyavetye, a' leütés vagy ledoboltatás által, tökéletesen elvégeztetnek tartatik. — Továbbá, ezen kotyavetyén csak olyan vásárosok bocsátatnak, kik meg tudják mutatni, hogy vagy mingyárt kész pénz, vagy zállog (Cautio) vagy bizonyos kezes által, eleget tehetnek. Buda 23. December 1789.